

**ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3**

Academic Leadership of School Administrators under Suphanburi Primary
Educational Service Area Office 3

สิริมา มีประเสริฐ

Sirima Miprasoet

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: moomos.sm@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทำงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 1,133 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู จำนวน 291 คนกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ (2) ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study academic leadership of school administrators under suphanburi primary educational service area office 3; and (2) to compare academic leadership of school administrators under suphanburi primary educational service area office 3, classified by educational level, and work experience

The research methodology was a survey research. The population consisted of 1,133 teachers of schools under suphanburi primary educational service area office 3. The sample consisted of teachers in schools under suphanburi primary educational service area office 3, totally 291 people, determined by Krejcie and Morgan's table, and obtained by stratified random sampling method. The instrument used for data collection was a five-rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and hypothesis testing using independent t-test and One-Way Analysis of Variance

The research findings were found that: (1) academic leadership of school administrators under suphanburi primary educational service area office 3 was at high level in overall and each aspect; and (2) teachers with different levels of education and work experience had similar opinions on academic leadership of school administrators under suphanburi primary educational service area office 3 in overall and each aspect had no different opinions

Keywords: Academic Leadership, Suphanburi Primary Educational Service Area Office 3

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 ระบบการศึกษาทั่วโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อน อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความไม่แน่นอนจากสถานการณ์ระดับโลก เช่น วิกฤตด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อบทบาทและภารกิจของสถานศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องปรับตัวจาก การมุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้ไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในอนาคต ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณ (OECD, 2021; UNESCO, 2023) ภายใต้บริบทดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเฉพาะบทบาทด้านวิชาการซึ่งเป็นหัวใจของภารกิจสถานศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงได้รับการยอมรับว่าเป็นรูปแบบภาวะผู้นำที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนของผู้เรียน และการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างยั่งยืน งานวิจัยร่วมสมัยชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสูงสามารถสร้างทิศทางการเรียนรู้ที่ชัดเจน สนับสนุนครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ (Hallinger, 2020; Bush, 2021) สำหรับบริบทของไทยการปฏิรูปการศึกษาและนโยบายด้านการยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้ให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจำนวนมากในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทั้งด้านบริบทชุมชน สังคม และทรัพยากร การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำความเข้าใจระดับการปฏิบัติจริง ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม

ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership หรือ Instructional Leadership) หมายถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดทิศทาง ควบคุม ดูแล และสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลัก งานวิจัยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาเน้นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการไม่ใช่เพียงการควบคุมการสอนของครูเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงการสร้างวิสัยทัศน์ทางวิชาการ การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู การใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันในสถานศึกษา (Hallinger & Liu, 2022; Day & Sammons, 2021) Bush (2021) อธิบายว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ เนื่องจากเป็นกลไกที่เชื่อมโยงนโยบายการศึกษากับการปฏิบัติในห้องเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ขณะที่ OECD (2021) ชี้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสูงมักให้ความสำคัญกับคุณภาพการเรียนรู้มากกว่าการบริหารเชิงเอกสาร และสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจากการสังเคราะห์งานวิจัยและเอกสารทางวิชาการในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา สามารถสรุปองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้ดังนี้ ประการแรก การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายทางวิชาการ ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการกำหนดทิศทางการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและชุมชน รวมทั้งสามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ดังกล่าวให้ครูและบุคลากรเข้าใจและยึดถือเป็นแนวทางร่วมกัน (Hallinger, 2020) ประการที่สอง การส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะให้ความสำคัญกับการนิเทศการสอนเชิงพัฒนา สนับสนุนให้ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม (UNESCO, 2023) ประการที่สาม การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา การสร้างโอกาสในการเรียนรู้ร่วมกัน การจัดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และการสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน เป็นกลยุทธ์สำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพการสอนและผลลัพธ์ของผู้เรียน (Day & Sammons, 2021) ประการที่สี่ การใช้ข้อมูลและการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารต้องสามารถใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อมูลการ

ประเมิน และข้อมูลสารสนเทศอื่น ๆ เพื่อการตัดสินใจเชิงวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง (OECD, 2021) บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ซึ่งมีลักษณะกึ่งเมืองกึ่งชนบท สถานศึกษาภายใต้การกำกับดูแลมีความแตกต่างทั้งด้านขนาด โรงเรียน ทรัพยากร และบริบทชุมชน ความแตกต่างดังกล่าวส่งผลให้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการมีความท้าทายมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน และตอบสนองต่อนโยบายการศึกษาของประเทศ งานวิจัยหลายฉบับในช่วงหลังปี 2020 ชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ชนบทหรือกึ่งชนบทจำเป็นต้องใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการควบคู่กับความเข้าใจบริบทชุมชน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (Hallinger & Liu, 2022; Bush, 2021)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคุณภาพการจัดการศึกษาในหลายมิติ ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน คุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู และบรรยากาศการเรียนรู้ในสถานศึกษา งานวิจัยเชิงประจักษ์ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับสูง มักมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ครูมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง และเกิดวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน (Day & Sammons, 2021; UNESCO, 2023) นอกจากนี้ ภาวะผู้นำทางวิชาการยังมีบทบาทสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยผู้บริหารสามารถออกแบบกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน และสร้างโอกาสทางการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษา (SDG 4) ที่องค์การระหว่างประเทศให้ความสำคัญ (UNESCO, 2023) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เป็นปัจจัยสำคัญที่มีบทบาทโดยตรงต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสามารถกำหนดทิศทางการเรียนรู้ที่ชัดเจน ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาวิจัยในประเด็นดังกล่าวจึงไม่เพียงช่วยสะท้อนสภาพการปฏิบัติจริงในพื้นที่เท่านั้น แต่ยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา และกำหนดนโยบายทางการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1,133 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 291 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และสุ่มแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามสัดส่วนโดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นในการสุ่ม จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของ Krug (1992) ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นขอบเขตของเนื้อหาในการวิจัยนี้

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ผู้วิจัยใช้ตัวแปรในการศึกษา ดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

ระดับการศึกษา

1) ปริญญาตรี

2) สูงกว่าปริญญาตรี

ประสบการณ์ทำงาน

1) น้อยกว่า 5 ปี

2) 5 - 10 ปี

3) มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ใน 5 ด้าน ดังนี้

1. การกำหนดพันธกิจ

2. การจัดการหลักสูตรและการสอน

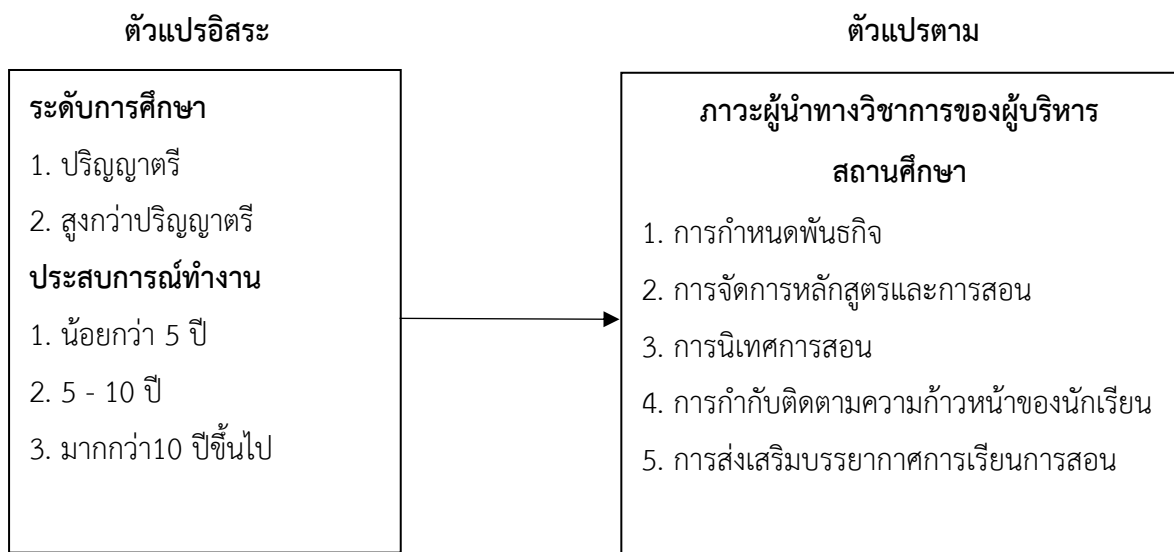
3. การนิเทศการสอน

4. การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน

5. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของ Krug (1992) ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยนี้ดังภาพ ประกอบการวิจัยต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating-scale) 5 ระดับ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และมีเกณฑ์ให้คะแนนของข้อความในแต่ละข้อ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการแล้วนำผลการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

2. ศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการให้ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปขอรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหาตลอดจนการใช้ภาษาจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำแล้วไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (ค่า IOC) ซึ่งการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญจะลงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

- +1 หมายถึง มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 1 หมายถึง ไม่มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

และหลังจากผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเรียบร้อยแล้วนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item Objectives Congruence: IOC) โดยกำหนดให้แบบสอบถามของการวิจัยฉบับนี้ทุกข้อต้องมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปจึงถือว่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามอยู่ในระดับที่เหมาะสม

6. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' alpha coefficient)

7. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขจนมีความสมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยผู้วิจัยได้ใช้สถิติ ดังนี้

สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1) ความถี่ (Frequency)

- 2) ร้อยละ (Percentage)
- 3) ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ

1) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ IOC (Index of Item Objective Congruence)

2) วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

สถิติในการทดสอบสมมติฐาน

1) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples)

2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's multiple comparison method)

ผลการวิจัย

1.ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายด้านก็พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีด้านการจัดการหลักสูตรและการสอนเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน การกำหนดพันธกิจ การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และการนิเทศการสอน

2. ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายด้านก็พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีด้านการจัดการหลักสูตรและการสอนเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน การกำหนดพันธกิจ การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน

และการนิเทศการสอนนั้น สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเข้มแข็งทางการบริหารเชิงวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งถือเป็นภารกิจหลักที่ต้องขับเคลื่อนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและความคาดหวังของสังคม การที่ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารตระหนักดีว่าหลักสูตรและการสอนเป็นหัวใจสำคัญที่จะสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ หากมีการออกแบบและพัฒนาอย่างเหมาะสม จะสามารถตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลและส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาในระดับชาติที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการทำงานในโลกยุคใหม่ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงการที่ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาปรับใช้กับการจัดการเรียนการสอน ทำให้การเรียนรู้มีความหลากหลาย ทันสมัย และตอบโจทย์ต่อความต้องการของสังคมในอนาคต

ในส่วนของการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับรองลงมา แสดงถึงความสามารถของผู้บริหารในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง ตลอดจนการจัดการจัดสรรทรัพยากรและสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม ทำให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสุข มีความกระตือรือร้น และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งบรรยากาศที่ดีเช่นนี้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการยกระดับคุณภาพของผู้เรียนและสร้างแรงจูงใจในการเรียน อีกทั้งยังช่วยลดปัญหาการขาดเรียน การขาดแรงบันดาลใจ และการขาดความสนใจของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การเรียนการสอนมีความต่อเนื่องและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ การกำหนดพันธกิจที่พบว่าอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่สอดคล้องกับพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารมีการสื่อสารพันธกิจอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีความเข้าใจและพร้อมที่จะขับเคลื่อนงานไปในทิศทางเดียวกัน พันธกิจที่ชัดเจนยังช่วยสร้างความรู้สึกร่วมและแรงบันดาลใจในการทำงาน ส่งผลให้เกิดการดำเนินงานที่มีเป้าหมายและมีทิศทางที่แน่นอน อีกทั้งยังสะท้อนถึงความสามารถของผู้บริหารในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงานที่สอดคล้องกับพันธกิจ ทำให้การบริหารจัดการเป็นระบบมากขึ้น และบุคลากรทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีเอกภาพและมีทิศทางที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ในด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาก็มีการดำเนินการในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญกับการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาปรับปรุง

การจัดการเรียนการสอนและการสนับสนุนผู้เรียนให้บรรลุศักยภาพของตนเองได้เต็มที่ การติดตามความก้าวหน้ายังสะท้อนถึงความใส่ใจในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทำให้ครูและผู้ปกครองสามารถร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการเรียนรู้ได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน อีกทั้งยังเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถวางมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นได้ทัน่วงที ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีความก้าวหน้าที่ชัดเจนในทุกระดับชั้น

ในส่วนของการนิเทศการสอน ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทางวิชาการที่คอยให้คำแนะนำ สนับสนุน และพัฒนาครูผู้สอน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารตระหนักดีว่าครูเป็นผู้ปฏิบัติการโดยตรงที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย การนิเทศที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะทางวิชาชีพของครู ส่งผลให้เกิดการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและนักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุด เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งและครบถ้วนในหลายมิติ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังสะท้อนถึงการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และติดตามการทำงานของผู้บริหารอย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้บริหารมีความพร้อมและมีกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ หนึ่งผลการวิจัยดังกล่าวยังได้สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของจักรี จันดี (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการพัฒนาและสร้างมาตรฐาน รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน กิตติศักดิ์ ศรีคำบัว (2565) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ศักดาพร ทิพวิจนา (2565) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น การที่ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากในทุกด้าน ถือเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงศักยภาพและความเข้มแข็งของการบริหารการศึกษาในพื้นที่สุพรรณบุรี เขต 3 ได้เป็นอย่างดี

2. ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน โดยสามารถอภิปรายผลได้ว่าการที่ครูซึ่งมีพื้นฐานด้านการศึกษาแตกต่างกันและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่หลากหลายกลับมีมุมมองที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกภาพและมาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่ดังกล่าวมีรูปแบบการทำงานที่ชัดเจน มีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายที่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาในระดับชาติ รวมถึงการมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เน้นการสร้างคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทำให้ครูทุกกลุ่มเกิดการรับรู้ในแนวทางเดียวกัน นอกจากนี้ การที่ครูทุกระดับการศึกษาและประสบการณ์มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกันที่เป็นธรรมและเสมอภาค โดยไม่แบ่งแยกหรือให้คุณค่าตามระดับการศึกษาและอายุงาน แต่กลับมุ่งเน้นการประสานงาน การสร้างความร่วมมือ และการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม สิ่งเหล่านี้ทำให้ครูรู้สึกว่าคุณภาพการศึกษาสามารถร่วมกันขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาได้อย่างเท่าเทียมกัน อีกทั้งยังช่วยสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นระหว่างผู้บริหารและครู ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจในบทบาทและความสำคัญของครูในทุกมิติ และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ครูทุกคนมุ่งมั่นต่อการพัฒนาผู้เรียนได้โดยไม่จำกัดกรอบของวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ รวมทั้งยังทำให้ครูเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจและผูกพันต่อองค์กร ส่งเสริมให้การทำงานมีความต่อเนื่องและเกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

อีกประเด็นคือ การที่ความคิดเห็นของครูไม่แตกต่างกันนี้อาจสะท้อนถึงระบบการพัฒนาครูและบุคลากรในเขตพื้นที่ดังกล่าวที่มีแนวทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาอย่างมีมาตรฐานเดียวกัน เช่น การจัดการอบรม สัมมนา และการนิเทศภายในที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำให้ครูทุกคนได้รับโอกาสและการสนับสนุนอย่างเท่าเทียมกัน ส่งผลให้เกิดความเข้าใจและมุมมองที่ไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาบุคลากรอย่างรอบด้าน โดยไม่เลือกปฏิบัติและไม่แบ่งแยกความแตกต่างของครู แต่กลับมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพของครูให้มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาบุคลากรที่เป็นระบบช่วยสร้างแรงจูงใจในการทำงานและทำให้ครูมีความพร้อมที่จะปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านการจัดการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ การที่ครูทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันยังสะท้อนว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน มีการสื่อสารที่ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะครูจะมีวุฒิการศึกษาหรือประสบการณ์การทำงานมากน้อยเพียงใด ต่างก็สามารถเข้าถึง

ข้อมูล นโยบาย และทิศทางการบริหารของผู้บริหารได้อย่างเท่าเทียม การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพนี้เองที่ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันและส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นของครูที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการที่เน้นความโปร่งใสและความมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทำให้ครูทุกกลุ่มรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาและมีความศรัทธาในแนวทางการทำงานของผู้บริหาร อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานร่วมกันและเพิ่มโอกาสในการแลกเปลี่ยนแนวทางการสอนที่หลากหลาย ทำให้การพัฒนาผู้เรียนมีความหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนทุกกลุ่มเมื่อพิจารณาจากมิติของการทำงานจริง ความไม่แตกต่างของความคิดเห็นยังอาจสะท้อนถึงวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งและเป็นเอกภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการสร้างค่านิยมร่วม สร้างแรงบันดาลใจ และปลูกฝังความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร ครูจึงเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในองค์กรและมองภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารไปในทิศทางที่เป็นบวกเหมือนกัน ไม่ว่าจะมีความแตกต่างด้านประสบการณ์หรือการศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้กลยุทธ์การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้และสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครูทุกคนจึงมีมุมมองที่สอดคล้องกันในด้านคุณภาพของภาวะผู้นำทางวิชาการ อีกทั้งยังส่งเสริมให้ครูเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนแนวทางการสอน และสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนมีความก้าวหน้าและพัฒนาต่อเนื่องในทุกมิติ ทั้งนี้ผลจากการวิจัยดังกล่าวได้สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ รังสฤษฎ์ กลิ่นหอม (2567) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน กิตติศักดิ์ ศรีคำเบา (2565) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ศักดาพร ทิพวงษา (2565) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านไม่

แตกต่างกัน กล่าวโดยสรุป ผลการวิจัยที่พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งของการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่สามารถสร้างมาตรฐานการทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นเอกภาพ เกิดความเสมอภาคและการยอมรับร่วมกันในทุกกลุ่มบุคลากร ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีคุณภาพ สามารถสร้างบรรยากาศการทำงานที่มีความเสมอภาค โปร่งใส และทั่วถึง ส่งผลให้เกิดความเข้าใจตรงกันและมุมมองที่สอดคล้องกันของครูทุกกลุ่มในทุกระดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรพัฒนาระบบการสื่อสารภายในองค์กรให้มีความชัดเจนและต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรทุกคนสามารถเข้าใจพันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของสถานศึกษาได้ตรงกัน การรับรู้พันธกิจอย่างชัดเจนจะช่วยสร้างความร่วมมือและความเข้าใจในทิศทางการพัฒนาการเรียนการสอน และลดความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทุกระดับ

2. ผู้บริหารควรมีการวางแผนและจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพราะทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนที่เหมาะสมจะช่วยให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

3. ผู้บริหารควรมีการติดตามและประเมินผลการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของครูได้ทันเวลาเพราะการติดตามและประเมินผลจะช่วยให้เกิดการพัฒนาดตนเองของครู ส่งเสริมการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน และทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

4. ผู้บริหารควรส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร เปิดกว้างสำหรับการแสดงความคิดเห็นของครูและนักเรียน เพราะบรรยากาศที่เอื้อต่อการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจะช่วยเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สนับสนุนการมีส่วนร่วม และสร้างความผูกพันระหว่างครู นักเรียน และผู้บริหาร ทำให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

2. ควรศึกษาวิจัยองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

3. ควรศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

เอกสารอ้างอิง

- จักรี จันดี. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- กิตติศักดิ์ ศรีคำเบา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรี นครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รังสฤษฎ์ กลิ่นหอม. (2567). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราช ภัฏพระนคร.
- ศักดิ์ภาพ ทิพวงษา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Bush, T. (2021). *Theories of educational leadership and management* (5th ed.). SAGE Publications.
- Day, C., & Sammons, P. (2021). *Successful school leadership*. Education Development Trust.
- Hallinger, P. (2020). Bringing context out of the shadows of leadership. *Educational Management Administration & Leadership*, 48(1), 5–24.
- Hallinger, P., & Liu, S. (2022). Educational leadership and management in East Asia: Trends, issues, and research directions. *Asia Pacific Journal of Education*, 42(2), 165–182.
- OECD. (2021). *Teachers and school leaders as valued professionals*. OECD Publishing.
- UNESCO. (2023). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. UNESCO Publishing.